

КАРАНТИННІ ЗАХОДИ У СИСТЕМІ ЗАПОБІГАННЯ ЗООНОЗНИХ ІНВАЗІЙ В УМОВАХ КОНТАКТНИХ ЗООПАРКІВ

Д. В. Фещенко¹, Т. І. Бахур², І. В. Марценюк¹, Д. С. Громада¹, О. А. Дубова¹, О. А. Згозінська¹
dolly-d@i.ua

¹Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир, Україна

²Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Київська обл., Україна

Контактний зоопарк є установою для утримання тварин, де людина входить з ними у безпосередній контакт. Роль ветеринарно-санітарного нагляду в таких установах неможливо переоцінити, особливо за недопущення зоонозних інвазій.

Контактний зоопарк «Мультизоо» (м. Житомир) утримує тварин декількох видів. Після завезення тварини, згідно з вимогами законодавства, вони перебувають на карантині впродовж місяця. У цей час проводиться всебічне обстеження звірів, особливо на наявність заразних хвороб — зоонозів.

Мета роботи — гельмінтологічне дослідження ссавців в умовах карантину на предмет встановлення гельмінтофауни і визначення потенційної небезпеки окремих її представників.

Матеріалом дослідження були смугасті скунси (*Mephitis mephitis* Schreber, 1776) — 5 гол., єнотоподібні собаки (*Nyctereutes procyonoides* Cray, 1834) — 5 гол., що перебували в карантині після завезення до зоопарку. Проводили гельмінтокопрологічні дослідження за методами нативного мазку, послідовних промивань, Фюллеборна, Бермана-Орлова.

За результатами досліджень встановлено, що основними представниками гельмінтофауни у карантинних тварин були: *Baylisascaris procyonis* Stefanski & Zarnowski, 1951 (інтенсивність інвазії у скунсів $24,6 \pm 3,1$, у єнотоподібних собак $56,2 \pm 10,1$ яєць/г фек), *B. columnaris* Leidy, 1856 (у скунсів $108 \pm 13,6$ яєць/г фек.), *Toxascaris leonina* Linstow, 1902 (відповідно $19,4 \pm 3,8$ та $31,6 \pm 6,4$ яєць/г фек.), *Strongyloides stercoralis* Bavay, 1876 (відповідно, $18,2 \pm 3,7$ та $11,2 \pm 2,6$ яєць г/фек.), *S. procyonis* Little, 1966 (у єнотоподібних собак $13,3 \pm 2$). Усі визначені види, окрім *T. leonina*, є збудниками зоонозних інвазій.

Враховуючи епідеміологічне значення виявлених гельмінтів, ми можемо виділити долю зоонозних збудників за загальною інтенсивністю інвазії, яка у скунсів становить 88,5 %, у єнотоподібних собак — 71,4 %. Встановлені та ідентифіковані збудники зоонозних інвазій можуть становити небезпеку зараження людей за контакту з цими тваринами. Відомо, що захворювання людей, спричинені інвазією перерахованих гельмінтів, супроводжуються вираженим синдромом «блукаючої личинки» різного ступеня важкості. Крім того, *Strongyloides spp.* є спільними для людей і тварин збудниками, яким властива здатність, з одного боку, жити і розмножуватися в організмі хазяїна десятиріччями практично безсимптомно, а з іншого — викликати загрозливі для життя стани у людей зі зниженими функціями імунітету (дисемінований стронгілодоз з летальністю 60–85 %).

Під час карантину дослідженим тваринам було проведено індивідуальну дегельмінтизацію препаратом «Дронтал-Плюс™» (*Bayer AG*) з повторною даванкою за 7 діб. Контрольне гельмінтокопрологічне дослідження було проведено через 5 діб після повторної дегельмінтизації. Яєць гельмінтів не виявлено. За завершення карантинного періоду тварини надійшли для утримання в приміщенні зоопарку.

Отже, обов'язкове проведення карантинних заходів та ретельний ветеринарно-санітарний контроль забезпечують повне оздоровлення тварин і унеможливають загрозу розповсюдження зоонозних інвазій через контактний зоопарк.